

Izhaja vsak dan

tudi ob nedeljah in praznikih) ob 5. uri, ob ponedeljkih ob 9. uri zjutraj.

Posamezne številke se prodajajo po 3 novč. (6 stotink) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Ljubljani, Gorici, Celju, Kranju, Mariboru, Celovcu, Idriji, St. Petru, Sežani, Nabrežini, Novemestu itd.

Oglase in naročbe sprejema uprava lista „Edinost“, ulica Molin piccolo št. 7. — Uradne ure od 2 pop. do 8 zvečer. Cene oglaševanja 16 stotink na vrsto petič; poslanice, osmrtnice, javne zahvale in domači oglasi po pogodbi.

TELEFON št. 870.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Naročnina znaša

za vse leto 24 kron, pol leta 12 kron, 3 mesece 6 kron. Na naročbe brez dopolne naročnine se uprava ne ozira. Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nepravilne pisma se ne sprejemajo in rokopisi se ne vračajo. Naročnino, oglaševanje in reklamacije je pošiljati na upravo lista.

UREDNIŠTVO: Ulica Torre bianca št. 12.

Izdajatelj in odgovorni urednik FRAN GODNIK. — Lastnik konsorcijski lista „Edinost“. — Tiskarna konsorcijska lista „Edinost“ v Trstu, ulica Torre bianca št. 12.

Avstrijska delegacija.

(Brzjavno poročilo)

DUNAJ 19. Med došliimi spisi je med drugim interpelacija del. Jaworskega in tov. glede slušaja Roberta Illerja, nadalje predlog del. Derschatte in tov. glede povisjanja mirovin pred l. 1890. umirovljenih častnikov in vojaških uradnikov kakor tudi vdov in sirot in slednjič peticeja avstrijske mirovne družbe v zadevi prenehanja oboroževanja.

Delegacija jo na to razpravljala o dvo-mesečnem proračunskem provizoriju.

Del. Kramar je dejal, da je centralizem kriv madjarske premoči in je izjavil, da bi se ne dogajali naskoki na skupnost vojske, ako bi bila ista narodna vojska, v kateri bi se narodnosti gojile in povapeševale ter je zavračal očitaje o češkej neizprososti in izjavil, da Čehi zahtevajo le izvrševanje zakonov in bodo brez obzira na to, da-li se jih hvale ali graja, nadaljevali boj za narodna prava in boljšo bodočnost monarhije.

Del. Biankini se je bavil z ekspozicijem ministra za vnane stvari in izjavil, da je trozveza kriva zatiranja nenemških narodov v Avstriji. V izvrševanju »veto«-prava vidi govornik žaljenje verskega čuta avstrijskih katolikov. Govornik je izjavil, da je pričakovati obsojbe protiaustrijskih demonstracij v Italiji. Kazal je dalje na stremljenje Italije, da bi si pridobila Albanijo in je dejal, da bi združenje hrvatskih dežel povapeševalo našo balkansko politiko, v kateri nas je trozveza pustila na cedilu. Govornik je tožil radi zanemarjanja okupiranih dežel v narodnem, kulturnem in gospodarskem obziru in je protestiral proti imenovanju barona Buriana državnim finančnim ministrom, ker da isti ni zmožen hrvatskega jezika; govoril je o zanemarjanju Dalmacije in protestiral proti porabi skupne vojske za udušenje nemirov na Hrvaškem. Slednjič je govornik obdolžil grofa Goluchowskega, da je svojočasno on preprečil vstop velike hrvatske deputacije od strani cesarja.

DUNAJ 19. Delegat Kaftan je izjavil, da Čehi smatrajo zahteve Ogrske glede polkovnega jezika in vojaških izobraževališč za popolnoma u ravničane. Govornik bavi se je na to z zadnjim poveljnim izdajem v Chlopyh in je izrazil nado, da bo sedanji vojni minister, kateremu se pripisuje strogo nepri- stranost tudi z ozirom na Čehe vestno sledil armadnemu povelju, ki upošteva narodne osebnosti. Govornik je slednjič govoril, ka- terega se poslužuje ekspozicija nasproti Srbiji in Bolgariji, ki gotovo ne pominira razdražene narode.

Del. Deluzan je govoril o naraščajočem izseljevanju iz Trentina, kateremu je povod preobremenjenost prebivalstva z davki za vojsko in zahteval v obrambo izseljencev po- množeno konzularnih uradov z uradniki, ki bodo poznali italijanski jezik in dežele kamor se Italijani naseljujejo. Govornik je zahteval, naj se aktivno vojaško službovanje zniža na dobo 2 let in je izrazil še razne druge želje, tičboše se vojaškega vprašanja.

Delegat Vasilko govoril je o zatira- nju Malorusov in je izjavil, da bo glaso- val za proračunski provizorij, ker bi se maloruskega naroda niti se silo ne dovelo do tega, da bi državi odrekal, kar jej tiče in ker to zahteva ohranjenje države in di- nastije.

S tem glasovanjem pa se nikakor vladi noče izreči zaupanja.

Del. Kienemann da bi kakor pristaj personalne unije ne bil proti vstvaritvi samostojne ogrske vojske, vendar pa, da bi si jo morala Ogrska sama vzdrževati. Razmerje Avstro-Ogrske do Nemčije, katero je delegat Kramar slikal v kričečih barvah, da bi bilo Vsemnemcem gotovo ljubše, kakor naše raz- merje z Ogrsko.

Slednjič je govoril še del. Bacquehem, kateri je izjavil nasproti izvajanju del. Bis- kinija, da je ital. vlada korektno in energično postopala proti protiaustrijskim demonstraci- jam in je povdarjal, da ni nikakega povoda,

da bi se preveč pesimistično gledalo v bu- dočnost, ker se bržkone posreči obnov- ljenje trgovinskih pogodb ter se razjasni nožranji položaj, ki omogoči razvoj naših go- spodarskih sil.

Na to je bil proračunski provizorij vpre- jet v drugem čitanju.

Prihodnja seja bo jutri popoldne.

Iz ogrske zbornice.

(Brzjavno poročilo)

BUDIMPEŠTA 19. Košutovec, ki so iz prejšnje seje izstali, so prišli v današnjo sejo v velikem številu pod vodstvom posl. Ko- šuta. Ko je Lovaszy nekoliko oporekal sestavi zapisnika bil je isti slednjič vprejet. Na to se je o predlogu zborničnega predsednika, ki je zahteval naj bi se spopolnila izprašena mesta v odeskih vnela daljša razprava o zborničnem pravilu. Ugron je dalje oči- tal, da hoče zakonodajno delo umetno siliti naprej. Slednjič je zbornica sprejela pred- sednikov predlog.

Pred prehodom na dnevni red je posl. Košut zavračal večerjanje napade posl. Hollo na neodvisnostno stranko. Posebno pa je za- vračal očitaje, da se on, govornik, uklanja volji dvornih krogov.

Posl. Szatmary klical je Szederkeni- jevi skupini, da se dela norca iz vse dežele. Hollo je izvajal, da sam največ čista Košu- tova stranka, on da kritizira le politične čine. (Viharni vskliki od strani Košutovcev: Mi ne trpimo nikakih sumničenj!)

Z ozirom na večerjši članek »Magyar Orazag«, v katerem se neodvisnostno stranko obdoljuje izdajstva podkupljivosti in drugih aličnih zločinov, vskliknil je Szatmary ogor- čeno: »članek v katerem se naša stranka sumniči, pisal je Lovaszy«. Posl. Polony je vskliknil: To je izdajstvo, da se proti brat- tom tako postopa! Med posl. Polonyjem in Bartho došlo je nato do razburjenega besed- nega spopada.

Posl. Buzach (ljudska stranka) klical je proti vladni stranki: Kaj rjovete? in je bil radi tega pozvan na red. V Hollov govor je Košutova stranka neprestano segala z ogor- čenimi vskliki. Posl. Košut je izjavil, da je njegova stranka opustila obstrukcijo, ko se je prepričala, da za sedaj ne more pridobiti večine za svoje ideje. Zbornica je na to na- daljevala razpravo o rekrutni predlogi.

Posl. Polony je govoril k dnevnemu redu in je porabil priliko, da je nadaljeval polemiko proti Szederkenyjevi skupini. Či- tal je nekatera mesta iz »Madyar Orszaga«, katera so naperjena proti Košutovi stranki in proti kultu Košuta in je izjavil, da je to podlo obrekovanje in perfidija. Govoril je na to o večeršnjem postopanju posl. Hollota, ki je znani Košutov predlog predložil kakor svoj lastni. Med Franom Barthom in Ugro- nom na jedni strani ter Endreyam in Sbo- rayem na drugi strani došlo je do resnega spopada.

Posl. Polony je opravičeval postopanje svoje stranke o opuščanju obstrukcije in je slednjič izjavil, da odklanja predlogo.

Posl. Nikolaj Bartha predložil je adresni načrt, ki obsega zahteve Szederkenyjeve skupine.

Slednjič je predlagal predsednik naj se imunitetne zadeve postavijo na prvo mesto dnevnega reda ponedeljske seje.

Grof Tiesza je izjavil, da s tem soglaša; vendar pa zahteva naj bi se preveč ne tra- tilo dragocenega časa.

Ako bi se v ponedeljek ne vršile imu- nitetne zadeve, želi govornik, da bi v tork nadaljevala razprava o rekrutni predlogi. — Zbornica je s tem soglašala, na kar je bila seja zaključena.

Brzjavne vesti.

God ruskega carja.

DUNAJ 19. Cesar je danes v uniformi svojega ruskega polka posestil ruskega posl- nika Kapnistu ter istemu izročil častitke za god ruskega carja.

Turčija in ekspozicija Goluchow- skega.

CARIGRAD 19. Utia, katerega so iz- vajanja v ekspoziciji grofa Goluchowskega napravila na Turčijo, je še vedno jako velik. Vendar pa je svaričev na adresu Bolgarije Porto jako zadovoljila.

Maša zadušnica za pok. nadvojvodinjo Klotildo.

DUNAJ 19. Danes je bila v dvorni župni cerkvi maša zadušnica za pok. nadvoj- vodinjo Klotildo.

BUDIMPEŠTA 19. Danes ob 10. uri predpoludne je bila v Štefanovi cerkvi maša- zadušnica za umrlo nadvojvodinjo Klotildo.

MADRID 19. Prigodom smrti nadvoj- vodinje Klotilde je odredjeno 28 dnevno žalo- vanje.

Položaj na skrajnem Vztoku.

LONDON 19. »Standard« poroča iz Tokija: Sodi se, da je Rusija v svojem od- govoru odklonila glavne točke japonskih za- htev. Ako je to res in ako Rusija ne bo hotela dovoliti, da se zopet vzame v prete- rovanje politični položaj, je zapričetek vojske neizogiben. Protiruska liga in dve drugi družbi obrnile so se do vlade s prošnjo, naj proti Rusiji ukrene druge in ne diplomatske odredbe.

Iz italijanske zbornice.

RIM 19. Zbornica je nadaljevala razpravo o zakonskem načrtu, ki pooblašča vlado, da sme skleniti provizorično trgovinsko pogodbo z Avstro-Ogrsko. Minister za vnane stvari Tittani je izjavil, da bo vlada sicer vpoštevala razne pomisleke, ki so se tekom razprave izrazili od strani poslancev z ozirom na to, da niso pogajanja dovela še do nikakih konč- nih rezultatov, vendar da jej ni mogoče po- dati tozadevna pojasnila.

Zastrupljeno meso.

ŠEMNICE (Na Saksonske) 19. Radi zavzivanja govejega mesa, je 50 oseb, med temi mnogo resno zbolelo. Misi se, da je bilo meso z arsenikom zastrupljeno. Povedena je oblastvena preiskava.

Štrajk v Lyonu nadaljuje.

LYON 19. Apreterji in barvarji so ske- nili nadaljevati štrajk.

Spor med Kolumbijo in Združenimi državami.

WASHINGTON 19. Jeden bataljon po- morščakov se v kratkem v Filadelfiji vkrea na vojno ladijo »D. wig«, da se odpelje v Kolon.

Nova vlada na Grškem.

ATENE 19. Novi ministri so položili prisego. Komora je sklicana na 21. decem- bra t. l.

Takstranje dividende avstro ogrske banke.

DUNAJ 19. V današnji seji general- nega sveta avstro-ogrske banke se je priob- čilo, da se po vpenih letošnjega poslovnega leta dividendo lahko takšna s 6 kronami.

Štrajk ključavničarskih delavcev v Oseku.

OSEK 19. Štrajk ključavničarskih de- lavcev je samo deloma končan. Redarstvo vzdržuje red. Vodje štrajka so predani dr- žavnemu pravdnstvu. Oni brezposelni de- lavci, ki niso pristojni v Osek, so odprav- ljeni v njih pristojne občine.

Vojaške parade v Hannoverju.

HANNOVER, 19. Cesar Viljem je pri- sostvoval paradi polkov in tisočim nekda- njim pripadnikom hannoveranske vojske.

Ozirom na imenovanje dra. Rizzi-a de- želnim glavarjem istrskim

priznava »Naša Sloga«, da je vse do zad- njega časa pričakovala, da dunajska vlada izbere iz deželnozbornske večine takega moža, ki bo poznal oba deželna jezika in ki bo nudil dovolj jamstva o svoji nepristranosti in pravičnosti tudi nasproti deželnozbornski manj- šini in večini prebivalstva v deželi. Novi glavar nima ni ene ni druge lastnosti. On ne zna ni besede hrvatski in je tako zagri-

žen strankar, kakor kdor-koli v njegovi stranki. On je sicer ugleden, fin in sladak in ni tako zbesnel, kakor so nekateri njegovi tovariši. Ali on je nevarnejši nego oni, ki so zbesneli. Držati se treba onega narodnega pregovora: »Ne boj se psa, ki laja!« itd. itd. Svojo sodbo zaključuje »Naša Sloga« tako-le: Cesaraka vlada ni mogla predložiti za to imenovanje nevarnejega moža za Hrvate in Slovence Istre, nego jim je novi deželni glavar Rizzi.

Taka je sodba večine prebivalstva o najnovejšem politično važnem činu Koerber- jeve vlade za istrske Hrvate in Slovence. Odločivši se za Rizzi-a je Koerber vrgel od sebe vsaki in tudi najelementarnejši ozir do slovanskega elementa v Istri. Izbral je moža, ki ne združuje v sebi najneizogibnejših po- gojev za tako mesto, izbral je moža, v ka- terem Hrvatje in Slovence vidijo le svojega najnevarnejega sovražnika! To je nov uda- rec Koerberjeve vlade istrskim Slovanom v obraz! S tem imenovanjem je ta vlada po- gazila rudimente dolžne pravičnosti do slo- vanskega življa v Istri, itak neusmiljeno tla- čenega od brezsrčne oligarhije. To imenovanje govori načinom, ki izključuje sleherni dvom, česa nam je pričakovati od sedanje centralne vlade, ali ravno zato pa to imenovanje od- vezuje Hrvate in Slovence od vsake — ob- zirnosti. To bodi tudi v odgovor bolj ali manj odkriti — najemnici Koerberjevi, ki čuje na ime »Reichswehr« in ki v ravno večeraj došli nam številki maže Hrvatom okolo ust, da jih ščuva proti Italijanom. Divide et impera! Zato se ta avstrijski režim ničesar ne boji tako, nego da bi se narodi — spa- metovali. Hinc illae lacrimae! Sicer pa se še povrnemo nekoliko k bolečini, ki jih občutijo gospodje pri »Reichswehr«.

O nastopu grofa Goluchowskega proti Srbiji

(v njega ekspoziciji, predloženem delegacijam) pravi »Novi Srbobran«, da je naš minister za vnane stvari ubral proti Srbiji ton, ki je nenavaden v političkem svetu in občevanju med nezavisnimi državami. Govoril da je proti Srbom, kakor govori šolski deci — neizobražen učitelj, ki ne pozna niti temeljnih pojmov pedagogike. To da je grda poteza na grofu Goluchowskem, da je svoje strele sipal nad malo državo in da se je vtikal celó v njene notranje stvari, da si se ta ni nikdar dotaknila interesov avstrijske monarhije. — Grof Goluchowski je z nekim gnusom govoril o revoluciji, ki je porušila dinastijo Obrenovićev, češ, da je bila s tem pogazena morala. Ali isti Goluchowski — pravi »Novi Srbobran« — se ni nikdar zgražal nad deli Milana in Aleksandra, ki sta skozi desetletja upropaščala svojo zemljo in svoj narod, gazila ustave, streljala držav- ljane, polnila ječe. Tedaj ni bila gažena mo- rala!! Naj le propade ena cela država, naj se da uničiti en cel narod pod pritiskom besne tiranije — vse to dopušča diplomacija in ne vidi, da oni tiran, ki tlači ta narod in to zemljo — gazi moralo! Ali ko je temu narodu vskipela duša in se je isti odločil, da z obupnim činom podere tirana, v čegar okovih je ječal — tedaj je ta narod pogazil moralo! Vsaki zakon priznava, da ni storil zločina, kdor je v silobranu ubil zločince, ki mu je hotel vzeti življenje. Jedino morala maščevalne diplomacije ne priznava tega prava malim narodom, ko treba, da se osvobode tirana, ki jih hoče uničiti. Grof Golu- chowski daje kralju Petru nasvete, kako se moralno preporoditi. Ali moralni pojmi ar- beškega naroda so mnogo višji, nego pri onih, ki ga hočejo učiti morale. Zato more Srbija mirne duše zaklicati: Zdravnik, zdravi naj- prej — samega sebe!

Na očitanje grofa Goluchowskega o po- litičnih zmotah Srbije, pravi »Novi Srbobran«, pa to ni nič drugega, nego zahteva, da se Srbija odrače svojim nacionalnim aspiracijam in idejalom, in potem vrže grof Goluchowski

svojo moralo v zapeček in bo zadovoljen s Srbijo. Za Milana in Aleksandra je bila Srbija razrušana in izmučena po notranjih borbah, izžvanih s prestola doli, bila je nesposobna za čuvanje svojih aspiracij — in tedaj je bil grof Goluchowski miren. Kralj Peter pa je idealno ustaven vladar in ker je nade, da Srbija ozdravi od notranje bolezni, hočejo izzvati v Srbiji stres jaje, jo pahiti v izskusnje ter jo eventuvelno prisiliti, da se za vedno odreče svojim aspiracijam. Takova je morala grofa Goluchowskega! Srbija je kriva, ker je živa in ona bo vedno tisto jagaje, ki kali volku vodo. Ali radi tega se ona ne odreče svojim nalogam.

»Novi Srbobran« omenja v zaključku, kako je grof Goluchowski istotako ostro obsodil tudi Bolgarsko in Slovane v Turčiji, med tem, ko je hvalil bankrotno Turčijo in kako se je zgodilo na »cerelu« Čekom in hrvatskemu delegatu. Iz vsega tega zaključuje »Novi Srbobran«, da se vsaj politika monarhije vodi v izrazito protislovenskem duhu. A najhuje je, da je grof Goluchowski po kratkovidnosti ruske diplomacije postal fakični spiritus agens balkanske politike. Zato pa treba, da se balkanski Slovani ovestijo, da zberejo vso pamet in vso moč in da pripravljene pričakuje dogodek, ki končno odločijo o njihovi narodni usodi.

Trpkio lekcijo je dal srbski list grofa Goluchowskemu! Tako pridobiva Avstrija simpatije na Balkanu. Ona bo morala torej nositi ves odij nesrečne sedanje evropske politike na Balkanu!

Dr. Koerber razkrinkan.

Češki listi izražajo soglasno svoje uverjenje, da je dr. Koerber zopet enkrat eksponiral nositelja krone za namene sedanje vlade. Izlasti povdarja »Politik«, da ni se noben ministerski predsednik tolikokrat staval krono v kontribucijo, kadar je bil — sam v zadregi. Kadar mu odreka službo lastna avtoriteta, pa se sedanji ministerski predsednik skriva za prestol. Da je pa to pot zopet krono potisnil v ospredja, je vzrok ta, da bi to poslednjo nekako zavzel proti narodu češkemu. Pred vsem pa, da bi navstalo napeto razmerje med krono in češko delegacijo. Ali češki delegatje so nastopili »moškimi ponosom tudi pred kraljevskim prestolom« ter so dokazali, da so obojestrane informacije, ki jih je prejel cesar, netočne in da radi tega tudi solba, zgrajena na teh informacijah, potrebuje korekture. Pušica, ki jo je gospod dr. Koerber naperil proti Čekom, je odletela nazaj — na strelo samega!

Najbolj pa je kompromitirala ožroma pripomogla do razkrinkanja dr. Koerberja njega najboljša prijateljica, »Neue Freie Presse«. V svoji prijateljski gorečnosti in v hrepenenju, da bi podprla dra. Koerberja v njega gori označenih namenih, je celo falzificirala dogodke na cerelu, oziroma je podtaknila cesarju besede, katerih isti ni govoril. Izlagala se je, da se je cesar v razgovoru z »nekim« veleposestnikom in »dvema poljskima delegatoma« najhaskaveje izjavil o delovanju dra. Koerberja. To je bilo — kakor rečeno — izlagano od prve do zadnje besede. Cesar govori le s tistimi delegati, ki so bili za poprej dolženi in tudi predmeti govorov cesarjevih so določeni popred. Cesar govori torej z določenimi osebami, katerih imena prihajajo v javnost, in ne z nekimi osebami. No, »Neue Freie Presse« si je bržčas mislila: saj cesar ne dopušče popravko in je lagala korajžno, da bi pomagala svojemu ljubljenu Koerberju! V resnici pa ga je le kompromitirala gori čez glavo, ker ves svet misli, da se ona laž o cesarjevi hvali ni priobčila brez vednosti dra. Koerberja!! Cesar res ni poslal po pravka »Neue Freie Presse«, pač pa so se zaporedoma oglasili oni delegati, na katero je namigovala »Neue Freie Presse« — češki veleposestniki Maks grof Zedwitz, princ Ferdinand Lobkovic in Fran Ziefert ter Poljak grof Dzieduszycki —, ki vsi odločno izjavljajo, da v razgovoru z njimi ničesar ni besedice izustil o delovanju Koerberjevem!! — Pa tudi del Biankini je poslal v »Neue Freie Presse« popravek, v katerem izjavlja, da ni res, kar je poročal ta list o ostrih besedah cesarjevih, marveč da je cesar govoril blago in v dobrohotnem tonu. — Slednjič je izjavil celo nemško-liberalni delegat dr. Barmreither, da žojim cesar spleh ni nič govoril o notranji politiki.

Resilna akcija, ki jo je »Neue Freie Presse« uvela svojemu prijatelju Koerberju v prilog, je torej temeljito in žalostno ponersočila. A tudi dr. Koerber se vrača opraskan

s te ekspedicije. Obžalovati je le, da ne ostane le pri nezgodi »Neue Freie Presse« in Koerberja, ampak se je vsled dogodka še bolj poojstrilo razmerje med vlado in Čehi in se je torej več — politični položaj poslabšal. Po tem se vidi v kako mučna položaja spravlja dr. Koerber krono, ker možača pa noče videti, da ni dorasel težavniji situaciji, ker mu za to nedostaja blizu vsega potrebnega, najbolj pa — objektivnosti in takta.

Dnevne novice.

Bolezen biskupa Strossmayerja. Po vesteh v »Obzoru« došlem nam včeraj, doznajemo, da je biskup Strossmayerju že v petek precej odleglo in je bil izven nevarnosti.

Županom v Vipavi je bil dne 17. t. m. zopet izvoljen gospod Anton Hrovatin mlajši.

Nemško poštenjstvo. V znani gostilni »pri Bavaraskem dvoru« v Ljubljani je družba preznanih štajarskih vojakov-Belgijcev tako nesramno žalila slovensko narodnost in še posebej nekega topničarskega podčastnika slovenske narodnosti, da je prišlo do pretepa, v katerem je bil ta poslednji tako razmesarjen da so ga odnesli v bolnišnico. Ker pa so uslužbenici one gostilne, zaslišani kakor pričje, izpovedali resnico, jih je gostilničar (ki je velk nemškutar) vse odpustil iz službe. Lepo in plemenito je mož pokazal, svoje poštenjstvo!

Vesela vest iz Koroške. Koroški Slovenci se vzbujajo in mej njimi se je jelo pojavljati živahnejše življenje. Te dni se vrše občinske volitve na Koroškem. »Slovenec« brzojavljajo o zmagi Slovencev v Rikarjavasi, Galiciji in St. Petru nad Velikovecem. Poslednji dve občini so priporili na novo.

Zopet en primer kako štajarski Nemci obrekujejo! Proti koncu meseca avgusta so prinesli malone vsi nemški listi Avstrije lažljivo vest, kako da je nekaj členov »Murskega Sokola« napadlo v Ljutomeru rodbino nemškega učitelja Vollerja in jo grozno preteplo. Uvela se je — to se umeje — dolga in resna preiskava, ki je prinesla na dan, da z omo nemško rodbino so imeli posla trije čmečki fantje, ki nikdar v svojem življenju niso bili člani nobenega narodnega društva in še te je oni učitelj provoziral psuje jih »Halts Maul verfluchter windischer Trottel«! Oni trije fantje so bili obsojeni vsaki na 6 dni zapora radi navadnega pretepa, a še ta kazn jim je bila na vzkljeni razpravi znižana na pet dni. Na tem izgledu vidimo zopet, kako tujinci, živeči med našim narodom, najprej zasramujejo in provocirajo a če so potim kaj njeli na kožo, kriče v avet in klevečejo isti od njih žaljeni narod!

Hvalevredno gibanje. Obče slovensko obrtno društvo v Celju skliče sredi meseca januarja shod slovenskih mislečih obrtnikov in prijateljev obrtništva v prvi vrsti iz celjske okolice. v drugi vrsti splošno iz Spodnje štajarske. Nadalje zasnujejo Slovenci v Celju informacijski in posredovalni odsek za popvepeševanje slovenske obrti na Spodnjem štajarskem. Ta odsek »životvori v Celju stalno poslujoč brezplačen zavod. Slednjič ustanove odsek za prireditve točnega imenika vseh pošteno mislečih slovenskih obrtnikov in oseb slovenskih krajev na Spodnjem štajarskem. Za uresničenje teh namer se je združilo v Celju več delaželjnih mož. To pa je tudi res edina pot, ki more streziniti tiste obrtnike in trgovce, ki so edea glavnih stebrov sovražnikom slovenskega naroda, a to v zahvalo, da se od tega naroda pasejo in dobro rede.

V Pazinu je umrl doe 11. t. m. v visoki starosti dr. Egidij Mrach, bivši odvetnik, dež. poslanec itd. V višarnih letih 1848 in 1849 je poslanec pokojnik vseh oblog kakor zapovednik narodne straže in pozneje kakor župan. V dež. zboru je glasoval z drugimi tovariši, da željni zastop ne pošlje nobenega (nessuno) poslanca v državni zbor na Dunaj. Umeje se, da je pokojnik spadal med najhuje narodne nasprotnike naše.

Čezotški ribiči ob naših obalah. — Muncipij mesta Cnoggia je ob pomoči poljedelske in ribiške šole izdelal in predložil italijanski vladi spomenico, v kateri se trudi za nemožen dokaz. Dokazuje namreč, da je to v obojestranskem interesu, da je čezotškim ribičem dovoljeno loviti ob — istrski dalmatinski obali. A kako hoče spomenica dokazati ta recipročni interes. S tem, da taji, da bi bil našim čezotov za lovenje rib škodljiv, in da trdi, da bi, ako bi čezoti ne lovili, trpelo škodo prirejanje sardel na avstrijskih tleh ter da je v Istri in v Dalmaciji

premalo domačih ribičev, da bi mogli zadostati lokalnim potrebam. Sledajič povdarja škodo, ki bi jo trpelo tamošnje prebivalstvo, ako bi se uvela carina na sveže ribe.

To polednje verujemo. Samo tega ne umejemo, kako prihajajo avstrijski ribiči do tega, da morajo oni trpeti škodo edino za to, da je ne trpe italijanski ribiči?! — Kar se dostaje družih konstatacij v spomenici, moramo že vsklikniti: Tolike skrbi za avstrijsko blaginjo! To je preveč dobrotljivosti! Torej iz gole skrbi za našo blaginjo hočejo čezotški ribiči pustošiti in pleniti vodovja ob naših obalah!!! — Naši domači ribiči ne bodo menda v zadregi radi odgovora.

Pol resnice in pol lažnjivega podtikanja. Iz krogov poštainih uradnikov smo prejeli: V svoji številki od minolega četrta se bavi »Indipendente« s poštainimi stvarmi in izlasti z imenovanji uradnikov v območju tržaškega poštnega in brzojavnega ravnateljstva.

V izvajanjih laško-radikalnega lista je pol resnice, pol lažnjivega podtikanja. Dejstvo je, da je izpraznjenih več mest IX., VIII. in VII. razreda in da je v aktivni službi desetorica uradnikov, ki služijo nad 40 let in bi bili že davno zreli za upokojenje. Res je tudi, da se na drugih direkcijah izpraznjena mesta sproti popolnjujejo in da dela le tržaška direkcija žalostno izjemo In ta okolnost da se v območju tržaške direkcije izpraznjena mesta ne popolnjujejo in da se z imenovanji uradnikov zavlada meseci in meseci in celo leta; potem nadaljna okolnost, da se direkcija noče ganiti v to, da bi se enkrat odstranili elementi, ki absolutno res niso za službo in ki se svojim službovanjem daleč preko službene dobe delajo le škodo drugim pridnim, sposobnim in vestnim uradnikom: ti dve okolnosti provzročati v uradništvu opravičeno nevoljo in jim jemljati veselje na službovanju. To pa je gotovo vse prej, nego na korist instituciji, ki je tolike važnosti za vse javnost in ki je v tako živih zvezah z velikimi živlenskimi interesi javnosti.

Do tu se torej popolnoma strinjamo z »Indipendentom«. Z vso odločnostjo pa moramo nastopiti proti trditvi v laškem listu, češ, da se o imenovanjih uradnikov postopa pristransko Slovenceem na korist! To je trditev brez vsake podlage, je grda neopravičena insinuvacija, ki je v direktnem nasprotstvu z resnico.

Ali ste slepi, gospoda italijanska? Ali vam še ni zadosti, da so vsa mesta na čelu državnih uradov zavzeli Nemci?! Ali ne vidite, kako so tudi v najbližjem obližju ravnateljstva počte v Trstu že odločili nemško-nacionalni vplivi, ki tudi že med nižje uradnike silijo nemške elemente na mesto naših in — vaših?!

Mi bi lahko kazali na osebe in naveli konkretnih podatkov. Ali pustimo to za danes, ker smo vas, o gospoda italijanska hoteli le opozoriti, kako nevarno igro igrate v svoji slepoti in v svojem sovražstvu do nas Slovanov! Vi oteplate okoli sebe radi neke nevarnosti od naše strani, katere nevarnosti pa nikjer ni za vas, v tem pa ne vidite resnične nevarnosti! Če boste še nekoliko časa vztrajali v tej svoji zmoti, stali boste nekega lepega dne pred situacijo, ko bodo državni uradi v Trstu od glave do pete domena nemškega elementa!

Le tu pa tam bo kak italijanski ali slovenski uradnik kakor živ spomenik na grobu nekdanjih boljih časov! S svojim večnim intrigiranjem proti slovenskim uradnikom ne dosežete ničesar drugega, nego to, da se tem laglje koplje ta grob!

»Slovensko pevsko društvo« v Trstu bo imelo svoj letni občai zbor danes v nedeljo ob 2. in pol uri popoldne v prostorih »Delal. podp. društva«, ulica Molin p'ccolo štev. 1. I. nadstropje z običajnim dnevnim redom.

Po dovršenem občnem zboru bo šlo društvo k Sv. Ivanu.

Za Božičnico so nadalje darovali sledeči gg.:

Ig. Počivalnik, dekan Krkavec in kanonik Flego po 10 K; Karl Šinkovič Črničkal, Ivanka Eppele, Krpano, Felicit Goriup Prosek po 5 K; Fran Bukovec, župnik Trviž (Istra), Matej Rebolj, župnik Truške, Matko Struk, Prazsmar (Ogrsko), Leopold Strekelj, Amalija Kerže, A. Kersten in Iv. Prbavec po 4 K; Korenčan Šebenik, Matija Sila, dekan Tomaj po 3 K; Fran Ryšlavy, župnik Repentabor, Marija Jaksetič Krpano, H. Črnogoj, župnik Vel. Zablje, Angela Sla-

vec, učiteljica Dolina, Vinko Zamlič, župnik Volosko, Iv. Tiringer, kapelan Jelšane, Josip Gergič, žel. uradnik, Dragotina Vatovec, Josipina in Mimi Tolazzi iz Logateca po 2 K; Josip Dobrina sv. Sava, Tomo Biramiša Sežana, Karol Favetti Sežana, Vincenc Tomagnin, kurat Kobjeglava, Delak Anton in Dekleva I. na juž. železnici št. 7, Marušič, I. Strekelj, učitelj v Komnu po 1 K.

»Božičnica« v Rocolu. Kakor že javljeno, priredi danes ob 4. uri popoldne ženska podružnica družbe sv. Cirila in Metodija »Božičnico« v Rocolu. Poleg deklaracij in prizorčkov otrok tamkajšnjega vrta, uprizorijo nekateri udje dramatičnega društva dramo »Dve tašči«, ki je za tak slučaj prav primerna. Pevsko društvo »Zvonimir« bo zabavalo občinstvo s svojimi lepimi zbori in kvartet vrle gospe Dežwan z otroci s svojimi melodijami. — Po veselici bo svobodna zabava in ples. — Ustopnina na veselico 40 st. za osebo.

Rodoljubi! Rocol je v narodnem pogledu povsem zanemarjen, da si je morda najvažnejša točka ob periferiji tržaškega mesta. Ni ga kraja v tržaški okolici, ki bi bil tako izpostavljen navalu sovražnika kakor Rocol. Sveta dolžnost naša je zato, da se zanj v najvišji meri zanimamo. Pojdimo torej popoldne vsi v Rocol položiti dar na altar domovine in pomagati Rocolčanom v narodno življenje.

Trgovsko izobraževalno društvo vabi vse one člane, ki bi hoteli zahajati v II. tečaj, da se vpišejo ali zglasijo v nedeljo 20. t. m. ob 4½ uri pop. v prostorih Slov. čitalnice, kjer bo pouk vsako nedeljo od 4½ do 5½.

O važnosti trgovske izobrazbe pač ni potreba govoriti, to uvidi vsak posamičnik, veak trgovec, kako potrebno je, da si človek prisvoji vsaj najnavadnejše trgovske vede. Življenje samo nas sili, da se učimo in popolnujemo naše znanje, da izkoristimo znanost in izkušnjo drugih; kajti lastne izkušnje so pač najdražja šola. Omeniti bi bilo na tem mestu, da se naši trgovski sloji veliko premalo brigajo za svoje stanovsko društvo! S samimi pritožbami in tarnanjem, da ni nič, da se nič ne doseže, ni nobenemu pomagano! Treba je prijeti se dela in sicer prav resno! Vsak naj po svoji moči prispeva, po svoji moči deluje, le od skupnega, intenzivnega dela je pričakovati uspeha.

Za možko podružnico družbe sv. Cirila in Metodija v Trstu. Mohorjani od sv. Ivana 31 K. Na Bogomirovem krstu v Lonjerju 8 K 30 st. Srčna hvala!

Blagajništvo.

Pevski zbor bratovščine sv. Cirila in Metodija priredi »Silvestrov večer« v prostorih »Del. konsumnega društva« pri Sv. Jakobu.

Na vsopredu bo petje, deklamacija, komični prizori. — Vstop brezplačen. Dobro došli!

Obrambna zveza tržaških tržnih delavcev bo imela danes predpoludne ob 10. uri svoj občai zbor v dvorani Mally, ulica Torrente št. 16. Na dnevnem redu so sledeče točke: 1. poročilo vodstva. 2. izvolitev deputacije in 3. raznosterosti.

Porotno sodišče.

Včeraj v jutro se je vršila kazenska obravnava proti 54-letnemu Rhardu Camberju iz Brača, radi žaljenja časti potom tiska in sicer na zatožbo dra. Ernesta Spadonija. V tej zadevi se je že vršila obravnava dne 6. decembra l. 1901.

Obtožba je temeljila na dejstvu, da je Camber večkrat žalil na časti dr. Spadonija, pisoc v svojem listu »Avanti«, da je Spadoni zapeljal Ano Picini z obljubo, da jo popelje pred altar; da mu je Ana Picini vsled te obljube pošiljala čokolado in svoje skromne zasluzke (bila je šivilja) ko je študiral na graškem vseučilišču; da je brat Ane Picini, Peter, pošiljal denar Spadoniju v nadi, da popelje pred altar njegovo sestro Ano ter da Spadoni ni držal svoje obljube. Seveda se je v omenjenih člankih govorilo še o drugih stvarih, ki niso nikakor častne za Spadonija. Vendar, kar smo zgoraj povedali, je bilo jedro te zadeve. Camber je bil, kakor smo že povedali, na obravnavi dne 6. decembra 1901. obsojen radi ene same točke obtožnice na 3 tedne zapora, dočim je ista slonel na treh točkah. A kasacijski dvor na Dunaju je isto razsodbo razveljavil radi formalne napake ter odredil, da se ima vršiti druga obravnava.

In ta obravnava se je vršila včeraj ter

je je predsedoval sod. svet. Pederzoli. Votanta sta bila sod. svet. Crusiz in Cazzafura. Tožbo dra. Spadonija, kateri je prisostvoval obravnavi, kakor zasebna stranka, je vzdrževal odv. dr. Daurant, a toženca je branil dr. Pavlica.

Predsednik je najprej pojasnil, da se obravna vrši valed razveljavljenja prejšnje razsodbe.

Na to je dr. Daurant za obtožbo izjavil, da, ker je pravorek porotnikov iz dne 6. decembra 1901 opustil Camberja glede drugih točk tožbe ter ga obsodil samo radi članka »Ancora agli scribi medesimi« (Še istim pisarjem) noče vstrajati v tožbi radi drugih člankov ter da se bo omejil samo na to točko tožbe. Na to je Camber izjavil, da ne sprejema nikakega darila. Dejal je, da valed odloka kasacijskega dvora je bila dolžnost nasprotne stranke vložiti novo obtožnico, slonečo na oni sami točki. To mnenje Camberjevo je podprl tudi branitelj, kateri je temu mnenju v prilog citiral §§. 348 in 46.

Sodni dvor je šel na to v svojo posvetovalno sobo ter je sklenil, da naj se razprava omeji samo na ono točko, radi katere je bil Camber obsojen o prvi obravnavi. — Na to je predsednik ukazal zapisnikarju, naj prečita vse članke iz lista »Avanti«. Temu čitanju se je Camber protivil a dr. Daurant je izjavil, da obtožba smatra potrebnim, da se dotični članki vsi prečitajo. Sodni dvor se je umaknil na posvetovalno ter sklenil, da se članki prečitajo.

Camber in njega branitelj sta valed tega prijavila pritožbo ničnosti.

Za tem je zapisnikar prečital članke iz št. 4., 13. in 18. maja ter 8., 9. in 10. junija 1900 ter članek »Ancora agli scribi medesimi« iz št. 14. junija 1900, na katerem stoni obtožba ter drugih iz št. 17. in 20. okt. 1900 lista »Avanti«.

Na to je bil zaslišan Camber, kateri je izjavil, da prevzame vsako odgovornost glede onega članka ter da lahko dokaže nemoralnost Spadonijevo, kateri se je leta 1888. oženil z Emilijo Viser ter pustil na cedilu Ano Picini, kateri je obljubil, da jo popelje pred altar in katera ga je podpirala dokler je on študiral na graškem vsenčilšču. Omenil je tudi pismo, ki se nahaja v spisih, katero je pisal Spadoniju brat Ano Picini, Peter, in v katerem je rečeno: »Mislil sem, da ste poštenjak, a danes tega ne mislim več, kajti poštenjak bi žrtvoval življenje, da spolni, kar je obljubil ženski, ki je 12 let vse žrtvovala zanj. Ne mislite, da je stvar končana: zla dejanja, ne ostajajo brez kazni. Vaše dejanje je dejanje zločinca. To so obresti, katere zahtevam posojeni Vam denar!«

Camber je izjavil, da je pismo, nahajajoče se v spisih, koncept pisma poslanega Spadoniju. Predlagal je potem sodnemu dvoru, da bi se prečitali pravdni spisi iz procesa radi tativne proti Pappa in dr. iz katerih da bi jasno otkazano, da je bila Emilija Viser, ki je sedaj soproga dra. Spadonija, ljubica tatu Pappa ter da je vedela za vse Pappove tativne izvršene na Ogrskem.

Dr. Daurant je protestoval proti temu, da se Camber, ki je toženec, vpostavlja tožiteljem odsotne osebe. Spadoni da ni poznal Emilije Viser o času procesa Pappa.

Zatem je bila zaslišana kekor priča Ana Picini, katera je izjavila, da se je spoznala se Spadonijem leta 1878. Tedaj da jej je bilo 16 let. Vplela se je v ljubimsko razmerje z njim, ker je mislila, da jo popelje pred altar. Povedala je, da je šel Spadoni na graško vsenčilšče leta 1876. ter da je končal svoje študije 10 let potem. Ona je posredovala pri svojem bratu, da je isti posodil Spadoniju skupno svoto preko 800 gl. Po njenem mnenju bi njen brat ne bil posodil Spadoniju denarja, da se ni nadejal, da Spadoni popelje njo pred altar. Izjavila je, da je valed člankov v listu »Avanti« dala dru. Spadoniju izjavo v kateri potrjuje, da mu ni nikdar dala denarja. To izjavo je dala Spadoniju iz lastne volje. Poslala da mu je kak zavitek šokolada a to je bilo vse.

Ob 1. uri pop. je bila razprava prekinjena do 4. in pol ure.

V nadaljevanju razprave je bila najprej še enkrat zaslišana Ana Picini, katera je ponovila kar je bila izjavila že predpoludne.

Zatem je bil zaslišan, kakor priča, dr. Ernest Spadoni, kateri je trdil, da je pismo Petra Picini, naslovljeno njemu in nahajajoče se v aktih, gotovo fabricirano v uredništvu lista »Sole«, kakor se v onem uredništvu in

v uredništvu lista »Figaro« fabricirajo tudi druga pisma. O tem da ima dokaz, ker je zvedel, da ravno tako je fabricirano pismo nekega Depaoli, katero danes (včeraj) priobčata omenjena lista.

On da ni onega pisma nikdar prejel, ker ako bi ga bil prejel, bi bil gotovo reagiral. Tudi da je nemogoče, da bi bil pokojni Picini njemu pisal v onem tonu.

Da dokaže, da mu Ana Picini ni bila nikdar sovražna, niti potem, ko se je on oženil z drugo žensko, je pokazal neko pismo, katero mu je Ana Picini pisala 4 mesece po njegovej poroki, katero pismo začenja z besedami: »Dragi Ernest!« in končuje: »Vedno tvoja prijateljica Ana Picini!«

Branitelj je vprašal pričo, da li mu more povedati dan, mesec in leto, ko mu je Ana Picini dala ono izjavo. Na kar je dr. Spadoni odgovoril, da se ne more prav spominjati, ker je že preteklo mnogo časa od tedaj. »Sicer pa — tako je dejal — mislim, da nima to nikake važnosti za obravnavo«. Na to je branitelj izjavil, da ima to veliko važnost, ker toženec da sumi, da je ona izjava napisana pod pritiskom in narekovana po dru. Spadoniju.

Na to je bil zaslišan, kakor priča, dr. Coduri, odvetoški kandidat, kateri je trdil, da je Ana Picini pred več leti živela v njegovej družini, tedaj stanujoči v ulici Sv. Frančiška.

O tej priliki da je Ana Picini večkrat povedala, da je zaročena se Spadonijem, kateri je tedaj študiral na graškem vsenčilšču, ter da mu pošilja male svote denarja.

Predsednik je poklical Ano Picini, katera je dejala, da bi bila kedaj živela v družini Coduri.

Tu je dr. Daurant predlagal zaslišanje priči Menotti Polacco in Josipa Franceschini. Prvi naj bi pojasnil da izjava Ano Picini ni bila podpisana pod pritiskom a drugo dejstvo, da Peter Picini ni bil sovražan Spadoniju ter da mu je sam odsvetoval, naj nikar ne vzame za ženo Ano Picini.

Na to je bil zaslišan priča Rihard Picini pok. Petra. Povedal je, da glavni vzrok smrti njegovega očeta je bil ta, da je dr. Spadoni zapustil njegovo sestro oziroma teto priče. Njegov oče da je pošiljal denar Spadoniju v Gradec v mesečnih obrokih. Vsega skupaj je njegov oče poslal Spadoniju preko 800 gl. Ta denar je sicer Spadoni vrnil — a še le potem, ko je bil oženjen.

Predsednik je vprašal pričo, da li je on izročil Camberju kako pismo, na kar je Picini rekel, da je Camberju izročil več pism. Predsednik ga je tedaj vprašal, da li je bilo med temi tudi ono pismo, ki se nahaja v aktih. Priča je potrdil. Predsednik mu je pokazal dotično pismo. Priča: »Da da, to pismo je pisal moj oče. — Zatem je bila zaslišana Marija Picini, vdova pok. Petra. Priča je izjavila, da sta si bila njen pokojni mož in Spadoni prijatelja. Pokazala je na to Spadonijevo sliko, katero je dal njemu možu sam Spadoni in na kateri je Spadonijevo roko napisano: »Ernesto Spadoni tuo cognato in spe!« Njen mož, videč, da Spadonijeve študije ne končajo nikdar, ga je nekoč vprašal, da li študira kako se mrtvi vzbujajo, na kar mu je bil Spadoni odgovoril, da ne more študirati, ker mu manjka denarja. Na to je njea mož vprašal Spadonija, koliko da mu je treba, na kar je Spadoni dejal, da 35 gold. na mesec. Tako je bilo sklenjeno, da mu bo njen mož pošiljal 35 gl. na mesec. Pokazala je veliko število poštaih potrdil o denarnih pošiljtvah Spadoniju in tudi potrdil podpisanih po Spadoniju za razne svote denarja. Med temi tudi potrdilo Spadonije, o svoti 5 gl., katere je njen mož dal nekaj Spadoniju, kakor božično darilo in o svoti 10 gl., katere mu je dal o priliki, ko sta šla cna in njen mož v Gradec.

Zatem se je sodni dvor posvetoval o predlogu dr. Spadonija, glede zaslišanja priči Polacco in Franceschini ter je sklenil, da se sprejme ta predlog.

Na to je vprašal za besedo branitelj ter povedal, da akoravno Ana Picini trdi, da sta se se Spadonijem pustila brez sovražstva, brez jeze, vendar je njemu znano, da je ona, ko se je nahajala v Bologni, pisala Spadoniju pismo, katero končuje z besedami: »Dio è grande e saprà vendicarmi!«

Na predsednikovo vprašanje, da li je res tako pisala, je Ana Picini potrdila, da res, ker jej je bilo žal, da jo je Spadoni zapustil.

Na to je predsednik poslal po Menotti

Polacco, katerega je bil dr. Daurant predlagal za pričo.

Na to je branitelj povedal, da je toženec tekom dneva zvedel, da se nahaja pri Sv. Jakobu neka ženska, ki ve z vso gotovostjo povedati, da je Ana Picini pošiljala svoje zasluzke Spadoniju v Gradec. Branitelj je predlagal, da se to žensko zasliši, kakor pričo. Temu predlogu se tožitelj ni protivil in sodni dvor si je pridržal pravico, da pozneje razsodi glede tega predloga.

Na to je bil zaslišan, kakor priča, Friderik Sposta, svak Ano Picini, kateri je trdil, da mu ni znano, da bi bila Ana Picini, ki je stanovala pri njemu, pošiljala denar Spadoniju. Toženec Camber je predlagal, da se konfrontirata priči Sposta in Marija Picini.

Predsednik je poklical Marijo Picini in ta je Spostu potrdila, da jej je on sam nekaj rekel, da Ana Picini nima niti vinarja, zato, ker pošilja vse svoje zasluzke Spadoniju v Gradec.

Na to je bil zaslišan kakor priča Josip Franceschini. Priča ni znal kako in o čem bi začel govoriti.

Sledil mu je Menotti Polacco, kateri je posredoval med Spadonijem in Ano Picini glede one izjave, katero je Ana Picini dala Spadoniju in v kateri trdi, da ni nikdar poslala Spadoniju najmanje svote. Ono izjavo da je Ana Picini predala njemu iz lastne volje, a prošnje, naj isto izroči Spadoniju.

Na to je Camber izjavil, da umakne svoj predlog glede zaslišanja one ženske od sv. Jakoba.

Sledijo so bili prečitani razni spisi, a potem je sodni dvor postavil porotnikom jedno glavno vprašanje, tičeče se žaljenja časti in in jedno eventualno vprašanje: da li je toženec dokazal resničnost svojih trditev.

Na to je imel besedo tožiteljev odvetoNIK dr. Daurant, kateremu je sledil branitelj dr. Pavlica. Zatem je predsednik na kratko resumiral vso razpravo.

Porotniki so potrdili glavno vprašanje z 11 glasovi proti 1 ter zanikali eventualno z 10 proti 2 glasovoma. Na podlagi tega pravoreka je bil Camber obsojen na 3 tedne zapora, poizstronega z dvema postoma.

Truplo stopljenca, o katerem smo poročali včeraj, je bilo včeraj spoznano za ono 68-letnega dnicaarja Antona Zafreta iz ulice Molino a vento št. 52.

Iz šestega nadstropja brambovske vojašnice v Ljubljani je padel na ulico infanterist Ivan Košir ter ostal mrtve na licu mesta. Zgodilo se je po 9. uri zvečer. Ne ve re pa, ali se je zgodila nesreča, ali je smeti govoriti o samomoru.

Književnost in umetnost.

Opera »Peter Svačić« se bo predstavljala dne 10. januarja 1904. Komponist Josip Mandić se mudi sedaj v Ljubljani, kjer osebno vežba orkester in soliste.

»Zimsko sunce« od Cara Emina, katero je doseglo na zagrebškem gledališču velik uspeh, bo se igralo na ljubljanskem odru proti koncu meseca januarja 1904 v slovenskem prevodu, kateri je priredil gosp. Fran Klemenčič iz Trsta.

Ljubljanska opera namerava priti v Trst prihodnjega meseca aprila ter uprizoriti v gledališču »Fenice« opero »Prodana nevesta« in še eno drugo opero, katera še ni določena.

Trgovina.

Borzna poročila dne 19. decembra.

Tržaška borza.

Napoleoni K 19.07—19.09¹/₂, angleške lire K 23.94 do 23.98, London kratak termin K 239.20—239.80, Francija K 95.—95.30, Italija K 95.10—95.40, italijanski bankovci K 95.20—95.50, Nemčija K 117.15—117.45, nemški bankovci K 117.10—117.40, avstrijska enotna renta K 100.60—100.90, ogrska kronska renta K 99.—99.30, italijanska renta K 102.—102.30, kreditne akcije K 656.—658.—

TRŽAŠKA POSOJILNICA IN HRANILNICA

registrovana zadruga z omejenim poroštvo.

Ulica S. Francesco št. 2, I. - TRST - Ulica S. Francesco št. 2, I.

Telefon 952

Hranilne uloge sprejema od vsakega, če tudi ni ud zadruga in jih obrestuje po 4%. Rentni davek od hranilnih ulog plačuje zavod sam. Vlada se lahko po 1 krono.

Posojila daja samo zadrugnikom in sicer na uknjižbo po 5¹/₂% na menjice po 6%, na zastave po 5¹/₂%.

Uradne ure: od 9—12 dopoldne in od 3—4 popoldne. Izplačuje vsaki dan ob uradnih urah. Ob nedeljah in praznikih je urad zaprt.

Poštno hr. čnanilni račni 800841.

državne železnice K 676.—679.—, Lombardi K 88.—90.—, Lloydove akcije K 775.—785.—, Srečke: Tisa K 330.—333.—, Kredit K 472 do 480, Bodenkredit 1880 K 293.—298.—, Bodenkredit 1889 K 288.—293.—, Turške K 139.—do 141.—, Srbske 2¹/₂% — do —.

Dunajska borza ob 2. uri popol.:

	včeraj	danes
Državni dolg v papirju	100.65	100.60
» » » v srebru	100.60	100.55
Avstrijska renta v zlatu	100.80	120.75
» » » v kronah 4 ¹ / ₂ %	100.75	100.70
Avst. investicijska renta 3 ¹ / ₂ %	93.25	93.25
Ogrska renta v zlatu 4 ¹ / ₂ %	119.10	119.10
» » » v kronah 4 ¹ / ₂ %	99.05	99.05
» » » renta 3 ¹ / ₂ %	91.10	91.15
Akcije nacionalne banke	1612.—	1608.—
Kreditne akcije	685.75	687.—
London, 10 Lstr.	239.42 ¹ / ₂	239.35
100 državnih mark	117.20	117.20
20 mark	23.44	23.43
20 frankov	19.04 ¹ / ₂	19.07 ¹ / ₂
100 ital. lir	95.40	95.35
Cesarski cekini	11.32	11.32

Pariška in londonska borza.

Pariz. (Sklep.) 3¹/₂% francoska renta 97.75, 5¹/₂% italijanska renta 104.30, španski exterior 89.15, akcije otomanske banke 602.

Pariz. (Sklep.) Avstrijske državne železnice —, Lombardi 94.—, unificirana turška renta 89.90, menjice na London 251.65, avstrijska zlata renta 102.40, ogrska 4¹/₂% zlata renta 103.—, Länderbank —, turške srečke 134.25, pariška banka 11.41, italijanske meridijske akcije 720.—, akcije Rio Tinto 12.53, Slabotna.

London. (Sklep.) Konsolidiran dolg 88¹/₂%, Lombardi 3¹/₂%, srebro 25¹/₂%, špaska renta 88¹/₂%, italijanska renta 103¹/₂%, tržni diskont 3¹/₄%, menjice na Dunaju —, dohodki banke —, izplačila banke 75000.—, Mirna.

Tržna poročila 19. decembra.

Budimpešta. Pšenica za april K 7.69 do 7.70, za oktober od 7.55 do 7.57. Rž za april K 6.54 do 6.55, za maj — do —. Oves za april K 5.43 do 5.44, za maj K — do —. Koruza za maj K 5.15 do 5.16.

Pšenica: ponudbe srednje —; povpraševanje: slabo, mirno; prodaja 14.000 met st. trdno, —. Druga žita trdno. Vreme: oblačno.

Hamburg. (Sklep pop.) Kava Santos good average za december 34.—, za marec 35.— za maj 35¹/₂%, za september 36¹/₂%, vzdržana; kava Rio navadna loco 31.34, navadna rečna 35.38, navadna dobra 39.42.

Havre. (Sklep.) Kava Santos good average za tek. mesec po 50 kg 42.— frk., za marec 43.— frk.

Hamburg. (Sklep.) Sladkor za december 16.75, za januar 16.95, za marec 17.35, za maj 17.65, za avgust 18.05, za oktober 18.25, Mirno (Vreme: oblačno).

London. Sladkor iz repe surov 8¹/₂ Sh, Java 9.04¹/₂ Sh. Stanovitno.

Sladkor, tuzemski. Centrifugalpile, promptno K 64.50 do 66.—, za september K — do —, jan.-avg. 64.75 do 65.75, Concass: in Melaspile promptno K 65.50 do 70.—, za sept. K — do —, jan.-avg. 67.30 do 67.80.

New-York. (Otvorenje.) Kava Rio za bodoče dobave. Vzdržano; 10 in 25 st. zvišanja.

Pariz. Rž za tekoči mesec 15.55, rž za januar 15.—, za januar-april 15.—, za marec-junij 15.— (mirno). — Pšenica za tekoči mesec 20.70, za januar 20.90, za januar-april 20.95, za marec-junij 21.05 (trdno). — Moka za tekoči mesec 28.65, za januar 28.65 za januar-april 28.49, za marec-junij 28.25 (trdno). — Repično olje za tekoči mesec 53.50, za januar 53.25, za januar-april 53.50, za maj-avgust 52.75 (mirno). Spirit za tekoči mesec 45.—, za januar 44.50, za jan.-april 44.25 za maj-avgust 43.25 (nlačno). — Sladkor surov 88¹/₂ uso nov 22¹/₂ (mirno), bel za tekoči mesec 25.62¹/₂, za januar 25.75 (stanov.) za januar-april 26.12¹/₂, za maj-avgust 27.— rafiniran, 57—57¹/₂%. — Megla.

Trgovina se zaklanimi praščil.

Včeraj je bilo pripeljanh na trg 87 praščev. Kupčja je bila zelo živahna in se je vse blago prodalo, kar ga je bilo v zalogi. Cesa K 96 do 102.

V predvčeršnjem poročilu je izostala valed tiskarske pomote ena številka in bi se moralo glasiti 332 mesto 32 pripeljanih praščev.

Hermangild Trocca

Barriera vecchia št. 8

ima veliko zalogo

mrtvaških predmetov

za otroke in odraslene.

Venci

od porcelana in biserov vezanih z medeno žico, od umetnih cvetlic s trakov in napisih.

Slike na porcelanastih ploščah za spomenike.

Najnižje konkurenčne cene.

JAKOB KLEMENC

zaloga manufakturnega blaga

v Trstu, ulica sv. Antona št. 1.

priloge čistim svojim odjemalcem svoja prodajalstva, pred-
ložiti za jasn in znan v vseh manufakturnih predmetih,
oblačnih in krojaških za gospode.

Sokolska obleka
kompletna
Havelok napramotiv
od 10 do 16 gld.

Velik izbor
suknecnega in bomb-
znega blaga za moške,
obleke, srajce od svil-
ne in volne, lawn-tennis
platna itd., zastopne,
ovratnikov, perila za
moške, ovratnik v
vseh barvah in for-
mah, nogavice, rti,
jupice vseh vrst po-
sebnost za turisti in
kolosarje, modnih
predmetov, rokavice
iz nitij in kože ter
drznikov.

Velik izbor
narodnih in avstrijskih
zastav in trakov za
vse v radijskih
barvah.

Vse po najnižjih cenah.

Na zahtevanje pošiljajo se vzorci vseh vrst z doti-
nimi cenami, poštne prosto.

Zaloga glinastih pečij

v razlikih velikostih načrtih in barvah ter razno-
vrstnih plošč za prevlečenje štedilnih ognjišč iz
ene prvih čistih kovin. Zelo trpežno blago, čene
zmerne. Postavljajo se tudi štedilna ognjišča in
sprejemajo vsakovrstne poprave.
Slavnemu občinstvu v mestu in na deželi
priporoča se najtopleje.

PETER VERČON

TRST. — Ulica Chiozza št. 14.
(skozi dvorišče).

Veliki krah!

New-York in London nista priznala
niti evropski celini ter je bila velika
tovarna srebrnine prisiljena, oddati vso
svojo zalogo zgolj proti majhnemu pla-
čilu delavnih moči. Pooblaščen sem iz-
vršiti ta nalog. Posiljam torej vsakemu
sleden predmet le proti temu, da se
mi povrne gld. 6.60 in sicer:
6 komadov najfinjših namiznih nožev
s pristno angleško klinjo;
6 komadov ameriških pat. srebrnih
vilic iz enega komada;
6 komadov ameriških pat. srebrnih
jedilnih žlic;
12 kom. ameriških pat. srebrnih
kavnih žlic;
1 komad ameriška patent srebrna
zajemalica za juho;
1 komad ameriška patent srebrna
zajemalica za mleko;
6 kom. ang. Viktorije čaše za podklado;
9 kom. efektivnih namiznih svečnikov;
1 komad cedilnik za čaj;
1 kom. najfin. sipalnice za sladkor.
42 komadov skupaj samo gld. 6.60.
Vseh teh 42 predmetov je popred
stalo gld. 40 ter jih je moči sedaj dobiti
po tej minimalni ceni gld. 6.60. Ame-
riškansko patent srebro je zlozi in zkoz
bela kovina, ki obdrži bojo srebra 25
let, za kar se garantuje. V najboljši
dokaz da le-ta inersat ne temelji na

nikakšni slepariji

zavezujem se s tem javno, vsakemu,
kateremu ne bi bilo blago všeč, povrnuti
brez zadržka znesek in naj nikdor ne
smi ugodne prilike, da si omisli to krasno gar-
anturo, ki je posebno rkladna kot prekrasno
svatbeno in priložnostno darilo
kakor tudi za vsako boljše gospodarstvo
Dobiva se edino le v

A. HIRSCHBERG-a
Exportni hiši amer. pat. srebrnega blaga
na Dunaju 113 Rembrandstrasse 19.

Pošilja se v provincijo proti povzetju, ali če
znesek naprej vposlje.

Čistilni prašek za njo 10 kr.

Pristno le z zraven natiskeno varstveno
znamko (zdrava kovina).

Izveček iz pohvalnih pism:

Bil sem s pošiljavnimi krasno garnituro jako zadovoljen.
Oton Bartusch, e. in kr. stotnik v 27. polsku.
Ljubljana.
S pat. srebrna garnitura sem jako zadovoljen.
Tomaž Kozar, e. in kr. stotnik v 27. polsku.
Ljubljana.
Ker je Vaša garnitura v gospodinjstvu jako koristna, prosim,
da mi pošljete še jedno. St. Pavel pri Prebodu.
Dr. Kamilo Böhm, okrožni in tovarniški zdravnik.

Varstvena znamka: SIDRO.

LINEMENT. CAPSICI COMP.
iz Richterjeve lekarne v Pragi

pripoznano izvrstno, bolečine
blažile mazilo; dobiva se po
80 stot., 1.40 K in po 2 K po
vseh lekarnah.

Pri vkupovanju tega povsod
priljubljenega domačega zdravila na
se pazi edino le na originalni
steklenice v zavitihi z našo var-
stveno znamko „SIDRO“ z
Richterjeve lekarne in le tedaj je
gotovo, da se sprejme originalni
izdelek.

Richterjeva lekarna pri stalem levu v Pragi
1. Elizabetinska ulica 6.

Z ozirom na predstoječo opustitev
trgovine

„AL NUOVO NEGOZIO“ (ex PIANO)

na borznem trgu št. 4
se prodaja cela še obstoječa zaloga manufakturnega
blaga in konfecij za gospde z jako velikim
popustom.

Singerjevi šivalni stroji

za družinsko porabo so
najboljša božična darila

Jednostavna manipulacija! Velike trpežnosti!
Nedosežne delo zmognosti!

Brezplačni podučevalni tečaj tu za umetno vezanje.

Singer & C.o deln. družba šivalnih strojev
TRST, Corso, Palača Salem.

V letu 1903.
7 največjih odlikovanj
samo v Nemčiji.

Za praznike!

Najboljše obuvale
po najugodnejših cenah se dobiva le

Julij Romanelli

TRST — Corso št. 12 — TRST

Veliki izbor angleških čevljev za moške od gld. 3.10 naprej
rum. " " " 3.30 "

Specijaliteta obuval za dečke.

Za praznike!

Potniki v Ameriko!

CUNARD LINE

prevažata potnike naravnost

iz Trsta v Novi-York

z brzim parobrodom „AURANIA“ z 1200 mesti III. razreda in z 300 salon-
mesti II. razreda s kabinami in z brzim parobrodom „CARPATHIA“ z 2000
mesti III. razreda in z 400 salon mesti II. razreda s kabinami.

Cena potne karte za vožnjo, iz TRSTA v NOVI-YORK
hrano z vinom in vso postrežbo
III. razred, za osebo 180 K

Odhod iz Trsta

„CARPATHIA“ 15. decembra 1903. „CARPATHIA“ 2. februar. 1904.

„AURANIA“ 29. decembra 1903. „AURANIA“ 16. februar. 1904.

Natančnejša razjašnjenja, vozne biliete, cene, prevoze v druge postranske luke in železniške po-
staje iz Nova-Yorka v notranja mesta Zjedinjenih držav Severne Amerike daje in preskrbljuje

Avstrijski domači glavni zastop **Schröder & C.o - Trst**

Via Carlo Ghega št. 8, I. nadstr.

Naslov za brzojave: **SCHRODERCO - TRST.**

Potniki naj se zgledajo pravčasno in precej pisмено ali brzojavno za
vozne biliete!

Precizijska ura sestav Bonheur

so najboljšega teka in
popolnoma ploščate vi-
tržke remont. ure na
sidro, hermetično za-
varovane tako, da je
precizno koleseje ob-
varovano pred menja-
jočo se temperaturo.

Jeklena remont. K 9.

ravno tako na sidro, 15

rubinov, z vidnim tekom na sidro na kazalu,
5 letnim pismenim jamstvom za prečni tek,
od jekla K 19.—, od srebra K 23.—, od
dvojnatega double zlata (okrovice prevlečeno
z pristnim zlatom, tedaj ne ozlajeno) z tra-
nim jamstvom za zlati lesk K 22.—, od 14
karatn. zlatu K 60.—. Ura na sidro za dame-
posebno ploščata »Bonheur« naji. kakovosti
K 31.—, od srebra K 37.—. Veržice od
dvojnatega double zlata v modernih oblikah
po K 6.—, 8.— in 12.— in sicer po teži.
Sestav Roskopf, od niklja. remont ura.
K 6.—, ravno ista na sidro, patent K 8.50
z dvojnatega pokrovoma od srebra »Roskopf«
K 14.50.

Vdobi se po poštne povzetju od to-
varniške zaloge

M. RUNDBAKIN, Dunaj, IX. Bergg. 3.
Rizik je izključen, ker se sprejme kar ne gusa.

Najboljši in najpopolnejši

glasovirji (pianini)

se skupijo največje proti takojšnemu plačilu
ali na mesečne obroke (tudi na deželo) nepo-
sredno tovarnarju

HENRIK BRENNITZ-a

c. kr. dvornem založniku glasovirjev (pianinov)

v TRSTU, Borzai trg št. 9.

Svetovna razstava v Parizu 1900. največje odlikovanje Avstro-
Ogerske za glasovirje.

Za božično in novoletno darilo!

395 komadov samo gld 1.85.

1 krasna ura s 24 urnim tekom s posrebnem, ve-
rižico; 1 krasna spila za kravate se simli biseri;
1 prstan s ponarej. kamnom za moške ali ženske;
1 garnitura gumbov za manšete, srajco in ovratnik,
jamčeno iz 3 double zlata; 6 žepnih rut iz pristnega
platna; 1 krasna pisal. a oprava iz niklja 1 lepo
toiletno ogledalo z etvijem in lepim glavnikom; 1
lepo dišeče toiletno milo; 1 beležnica; 12 komadov
umetnih slik najznamenitejših mož sedanjega časa;
72 pisalnih peres in še 299 različnih komadov, koji
so v hiši koristni.

Pošilja po povzetju ali predplačilu.

H. Spingarn, Krakov 43.

Kdor vzame 2 ovitka, vdobi po vrhu en nož s
2 rezili, ako se vzame več ovitkov se priloži vsa
kemu po en tak nož.

Za to kar ne ugaja, se denar takoj vrne.

Zaradi odhoda iz Trsta se prodaja

po jako nizki ceni dve slovenski krčmi ter
zalogo dalmatinskega in istrskega vina.

Pojasnila daje Anton Šorli Trgovinska
kavarosa v Trstu.

Velik dohod snovij za moške in ženske obleke same novosti.

Bogat izbor drobnarij za krojače

Naslednik FR. HITTY
Alojzij Galperti
TRST
Barriera vecchia 13.

TRST. — Via Giacinto Gallina št. 6. — TRST

Pozor!

Prodajam po jako nizkih cenah specie-
rijsko-jedilno blago iz prvih tovarov in sicer
ilirske testenine **Žnideršič & Valenčič**,
nadalje napolnatske in tržaške testenine prvo
vrste in vsake velikosti, s točno postrežbo
na dom. Na deželo pošiljam po poštne pov-
zetju od 5 klg. naprej.
Proti takojšnemu plačilu 2% odbitek.
Priporočam se udani

Josip Luin.

TRST. — Via Giacinto Gallina št. 6. — TRST.

VEČJA TRGOVINA

v Gorici

išče

kontoarista večšega slovenskega, italjanskega
in nemškega jezika ter amerikanskega knjigo-
vodstva. Ustop takoj. Plača po dogovoru

Poanibe pod »Kontoarist« na upravo
lista »Edinost«

Zlatar

Dragotin Vekjet

(C. Vecchiet).

TRST. — Corso št. 47. — TRST.
Priporoča svojo na novo otvoreno
predajalnico zlatanine, srebrnine in
žepnih ur.

Sprejema vsakovrstne poprave zlatih
in srebrnih predmetov ter žepnih ur.

Kupuje staro zlato in srebro.

Cene zmerne.

Trst ulica della

Poste 3, vogal ul.

Torre bianca Prodaja srebrne ure od 3 gld.

naprej, zlate ure od 8 gld. naprej. Izbor sten-

skih ur, regulatorjev i. t. d. Popravlja vsako-

vrstne ure po jako zmerni ceni.

Jabolke

v zabojih od 50 klg. naprej po 9 kr.
klgr. pošilja po povzetju **Fran Geržina**,
St. Peter na Krasu.

Zdravnik za želodec!

Je eden iz najzlahtnejših zelišč
pripravljen francoski liker, ki
jako dobro utrjuje delovanje
želodca. Isti odpravlja želodčna
mota ter povspenjuje voljo do
jedi, utrjuje telesne moči, po-
večuje težo itd. ter sli h jači
vsa človeški živčni sistem.
Zdravnik za želodec
(Magen doktor)
redno vživan donese vedno
dobro stanje.

Cena steklenice K 2.—, 3. steklenice K 5.—, 6. ste-
klenice K 9.—.

Pošilja po povzetju ali predplačilu generalna
zaloga **M. Feith**, Dunaj, VII. Mariahilferstrasse št. 38.

GORIŠKA LJUDSKA POSOJILNICA

registrovano društvo z omejeno zavezo,

v Gorici

Gosposka ulica hšt. 7., I. nadstr.
v lastni hiši.

Hranilne vloge sprejemajo se od vsacega
če tudi ni član društva in se obrestu-
jejo po 4 1/2%, ne da bi se odbijal rentni
davek.

Posojila dajejo se samo članom in sicer na
menjice po 6% in na vkupitve po 5 1/2%.

Uraduje vsaki dan od 9. do 12. ure dopol.
in od 2. do 3. ure popol. razven nedelj
in praznikov.

Stanje hran. vlog leta 1900. Kron 1,263.563

Postno-hran. račun št. 837.315.